

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4OboE/51/2014
Identifikačné číslo spisu:	6610214960
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6610214960.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: POHOTOVOST', s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnému: K. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., o vymozenie sumy 366,- eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6 Er 957/2010, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 CoE 47/2012-41 z 28. februára 2013, takto

rozhodol:

- I. Konanie o odvolaní oprávnenej z a s t a v u j e .
- II. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- III. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a .
- IV. Povinnému nepriznáva náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len Exekučný poriadok) na základe rozhodcovského rozsudku z 04. 05. 2010, sp. zn. SR 03155/10 vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Okresný súd Lučenec uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Následne Okresný súd Lučenec uznesením č. k. 6 Er 957/2010-12 z 14. 12. 2011 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Súd prvého stupňa zmluvný vzťah medzi oprávnenou a povinným zo zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a aplikoval okrem vnútroštátnej právnej úpravy aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len smernica). Exekučný súd ďalej konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere nebola dojednaná individuálne. Spôsob, akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná, síce formálne napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 Prílohy k smernici, avšak vychádzajúc z povahy samotnej zmluvy o úvere bolo zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným konaním, bude takmer vždy veriteľ. Súd prvého stupňa mal za zrejmé,

že veriteľ od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej bola aj takáto doložka, reálne vopred vzdal práva na účinnú procesnú obranu. Exekučný súd právne posúdil takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve ako neprijateľnú podmienku a tá ako taká bola už od počiatku absolútne neplatnou v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase podpísania zmluvy. V dôsledku toho súd prvého stupňa považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absencia tejto jeho vlastnosti je neodstrániteľnou prekážkou brániacou vykonaniu exekúcie, a tým aj dôvodom na jej vyhlásenie za neprípustnú.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici č. k. 43 CoE 47/2012-41 z 28. 02. 2013 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a návrh oprávnenej na prerušenie konania zamietol. Na margo návrhu na prerušenie konania uviedol, že oprávnenou navrhované predbežné otázky považoval za neopodstatnené a irelevantné vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu, keďže v predmetnom konaní súd neaplikuje priamo ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa upravené smernicou Rady 93/13/EHS, ale priamo ustanovenia, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa upravené vnútroštátnym poriadkom. Vo vzťahu k veci samej uviedol, že súd je oprávnený v rozsahu svojej zákonnej prieskumnej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania. Súhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že rozhodcovskú doložku uvedenú vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je potrebné považovať za neprijateľnú, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dohodnutá a jej obsah bol vopred pripravený, spotrebiteľ teda nemohol jej dojednanie zmeniť, mohol len úver prijať alebo odmietnuť. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana poskytovaná ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda súd prvého stupňa dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, jeho záver bol správny a správne aj rozhodol o zastavení exekúcie pre jej neprípustnosť, keďže exekučný titul bol vydaný príslušným orgánom, a teda išlo o nulitný právny akt.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 04. 04. 2013.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici v časti výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. d/ - správne malo znieť „písm. f/“ O. s. p.) a že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.), keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článok 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s § 36 ods. 5 Exekučného poriadku a súčasne, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Na základe uvedeného oprávnená navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v označenom rozsahu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podala oprávnená (ďalej aj dovolateľka) tiež dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p.), konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, v konaní sa dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pretože nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Dovolaťka žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

Povinný, ani súdny exekútor sa k opravným prostriedkom oprávnenej nevyjadrili.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len Najvyšší súd SR) skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Najvyšší súd SR konštatuje, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a na rozhodnutie o odvolaní smerujúcim proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je Najvyšší súd SR funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Dodáva, že oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred Najvyšším súdom SR, v ktorých tak, ako aj v tomto prípade, podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Najvyšší súd SR konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 24. 06. 2013 sp. zn. 4 OboE 13/2013 a sp. zn. 4 OboE 32/2013, zo 06. 08. 2013 sp. zn. 3 CoE 43/2013, z 13. 08. 2013 sp. zn. 3 OboE 39/2013, z 31. 10. 2013 sp. zn. 4 OboE 7/2013, sp. zn. 4 OboE 26/2013, z 31. 12. 2013 sp. zn. 4 OboE 33/2013). Najvyšší súd SR na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom k tomu, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, Najvyšší súd SR konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

II. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podala včas oprávnená, zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 241 ods. 1 vetou druhou O. s. p., skúmal ďalej, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. V prejednávanej veci Najvyšší súd SR konštatuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. V danom prípade sa síce v dovolaním napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica 93/13/EHS, z určujúceho hľadiska však zo strany súdov nižších stupňov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov. Ako príklad Najvyšší súd SR uvádza rozhodnutia z 21. 03. 2013 sp. zn. 1 Cdo 301/2012, z 31. 05. 2013 sp. zn. 4 Cdo 304/2012, sp. zn. 7 Cdo 174/2012, z 24. 06. 2013 sp. zn. 4Cdo 319/2012, z 31. 07. 2013 sp. zn. 4 Cdo 399/2012 a sp. zn. 4 Cdo 369/2012, na ktoré Najvyšší súd SR v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

III. V ďalšom Najvyšší súd SR bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Dovolaťkou napadnuté uznesenie však nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.

s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd sa ďalej zaoberal oprávnenou namietanými vadami, pričom konštatoval:

1. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba vtedy, ak súd rozhodol o veci, o ktorej nemal rozhodnúť. Rozhodovanie súdov v exekučných veciach však vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

2. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej, preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 01. 02. 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. 06. 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

3. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávnenej v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

4. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykoná na pojednávaní a za prítomnosti oprávnenej a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávnenej, môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

5. Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc ho vydať, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a oprávnenému sa neznemožňuje konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

6. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Keďže k obdobným dovolacím námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného aj v preskúmvanej veci, sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky, dovolací súd konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci, a preto na odôvodnenia týchto rozhodnutí poukazuje. Ako príklad uvádza Najvyšší súd SR rozhodnutia z 31. 05. 2013 sp. zn. 4

Cdo 304/2012, z 24. 06. 2013 sp. zn. 4 Cdo 319/2012, z 31. 07. 2013 sp. zn. 5 Cdo 449/2012, sp. zn. 6 Cdo 359/2012, sp. zn. 7 Cdo 244/2012, z 22. 08. 2013 sp. zn. 5 Cdo 449/2012, z 21. 01. 2014 sp. zn. 7 ECdo 250/2013 a sp. zn. 7 ECdo 255/2013.

Najvyšší súd SR sa aj v preskúmvanej veci stotožňuje s názorom, že v danom prípade rozhodcovský rozsudok - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - nie je vykonateľný exekučný titul. Stotožnil sa s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Osobitne k námietke oprávnenej, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, Najvyšší súd SR konštatuje, že tak, ako správne poznamenala oprávnená, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. 08. 2012 (do 31. 12. 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o odsek 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozhodol o neprípustnosti exekúcie a jej zastavení uznesením zo 14. 12. 2011, t. j. ešte pred účinnosťou uvedenej novely. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Dovolací súd ďalej dodáva, že súdy oprávnenej tiež neodňali možnosť konať pred súdom tým, že jej neumožnili viesť kontradiktórne konanie, keďže vzhľadom na predložené listinné dôkazy postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín a príloh.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania, tvrdených dovolateľkou a nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., pričom prípustnosť podaného dovolania nevyplýva ani z § 239 O. s. p., Najvyšší súd SR odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., a to bez toho, aby sa zaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

IV. Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd SR nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo povinný nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.